

Nordisk Råd
Sekretariatet

18. november 2009
J. nr. 09-00101-28
Jnr

Oversigt over Nordisk Råds initiativer på klima- og energiområdet

12. november 2009

Præsidiets udtalelse i anledning af det forestående COP-15 møde i København december 2009

Norden er rede til at gå forrest i en ambitiøs global klimafatale, der viser vejen til at løse udfordringerne med den menneskeskabte klimaforandring. COP-15 mødet i København må blive en succes.

Scenen er sat. De nordiske samfund er rede til at klare omstillingen hjemme og til at hjælpe ude. De nordiske lande må stå sammen og vise løsninger på klimaudfordringen.

(Udtalelsen fremgår i sin helhed af bilag til dette notat).

4/2009

Havvindmølleparker i Østersøen

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at nøje følge og støtte de videre arbejde med udredningen af det internationale havmølleprojekt på Kriegers Flak i Østersøen

at – i muligt samarbejde med BASREC og enkeltlande rundt om Østersøen – udarbejde vindatlas og at undersøge potentialerne i at etablere store vindmølleparker på et antal egnede lokaliteter i Østersøen og at etablere kombinerede, generelt fungerende regionale transmissionsløsninger i forbindelse hermed

13/2009

Handlingsprogram for energiområdet 2010 - 2013

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at sikre samarbejde mellem de nordiske lande om mest miljøeffektivt at målrette landenes "krisepakker" mod initiativer, der nedsætter udledningen af klimagasser på kort og langt sigt; blandt andet konkrete programmer til at fremme energirenoveringer i boliger og bygninger; herunder offentlige bygninger

at gennemføre konkrete samarbejdsprojekter i forbindelse med de nordiske landes gennemførelse af EU's direktiv for vedvarende energi; herunder at undersøge mulighederne for et samarbejde om et grønt elcertifikat

at arbejde for at styrke det regionale energisamarbejde i Østersøområdet i overensstemmelse med anbefalingerne fra den 18. Østersøparlamentarikerkonference og den bagvedliggende arbejdsgrupperapport

at gennemføre Ministerrådsforslag B 262/miljø om "Handlingsprogram 2010-2013 for energiområdet" under inddragelse af de synspunkter, der er udtrykt i Nordisk Råds nærværende betænkning om forslaget

2/2009

Miljöpolicy för Nordiska rådet och Nordiska ministerrådets egen verksamhet

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd,

at senest den 31. december 2009 færdiggøre en ambitiøs miljø- og klimapolitik for Nordisk Ministerråds egen virksomhed, hvad angår resurseforbrug, energiforbrug, affaldshåndtering, principper for anskaffelser og indkøb, rejseaktivitet, drift af sekretariater og institutioner mm. Miljø- og klimaarbejdet skal afpasses efter de specifikke forhold for organisationen, og det skal tilrettelægges således, at udgangspunkterne og målsætningerne for de forskellige delområder defineres, ligesom der beskrives en metode til opfølgning og overvågning af målopfyldelsen

IB 1 /2009

Nordisk Råd beslutter

at pålægge rådsdirektøren at holde sig orienteret om miljøpolitik-arbejdet i henhold til Fremst. 2/2009 i Nordisk Ministerråd og parallelt hermed at udarbejde en tilsvarende miljøpolitik særligt tillempt Nordisk Råds virksomhed

att rådsdirektören utarbetar ett förslag till inbetalning av CO₂ avgifter för flygresor för Nordiska rådets sekretariat innan den 31 december 2009. En ekonomisk konsekvensanalys skall genomföras för ordningen

att uppmana parlamenten i de nordiska länderna och de självstyrande områdena att inbetala CO₂ avgifter för flygresor

17/2008

Nordisk handlingsplan för en klimatvänlig transportpolitik

Nordiska rådet rekommanderar Danmarks, Finlands, Islands, Norges och Sveriges regeringar

att utarbeta en gemensam nordisk handlingsplan för klimatvänlig transportpolitik med fokus på:

- Gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt inom transportsektorn med koppling till det föreslagna toppforskningsinitiativet inom det gemensamma nordiska globaliseringsarbetet
- Ökat nordiskt samarbete för utveckling och användning av energieffektiva, klimatvänliga och miljöanpassade transportlösningar för luft-, land- och sjötransporter
- Inrättande av en idébank för erfarenhetsutbyte (best practice). Denna idébank bör fokusera på diskussioner om förutsättningar för och konsekvenser av gemensamma nordiska initiativ för att inkludera flyg- och sjötransport i klimatavtalen, differentierad CO₂-avgiftspolitik för flygtrafiken, satsning på klimatvänlig kollektivtrafik i storstäderna och satsningar på förnybara

energikällor (vindkraft, vattenkraft, bioenergi och vätgasenergi samt bränsleceller) samt inrättande av infrastruktur för exempelvis hydrogen och elbilar (plug-in hybrid) i syfte att stimulera en marknad för miljövänligare bilar

- Gemensamma nordiska lösningar för att i större utsträckning stimulera en övergång av varutransport från väg till tåg- och sjötransport
- Hur järnväg och tågtrafik byggs ut, utvecklas och samordnas bättre i Norden med särskilt fokus på förbindelserna mellan större städer i Skandinavien och Finland och vidare till övriga Europa
- Stimulera utvecklingen av nattåg och nattliga rutter med färja som alternativ till flyg på lämpliga sträckningar i Norden

7/2007

Klimainitiativer i Norden og internationalt

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landes regeringer

- 1) at samarbejde om en ambitiøs og aktiv nordisk klimapolitisk profil i de internationale fora, der vil fastlægge de kommende års internationale klimaaftaler, jf. Præsidieforslag A 1421/presidiet
- 2) at intensivere samarbejdet om gennemførelsen af de nødvendige udslipsreduktioner af klimagasser fra de nordiske lande, bl.a. gennem erfaringsudveksling, udvikling af omkostningseffektive politikker og teknologier, forskningssamarbejde, oplysningskampagner etc.
- 3) at understøtte et nordisk samarbejde om samfundsmæssige tilpasninger til de igangværende og kommende klimaændringer i de nordiske lande, herunder forskning, udvikling af værktøjer til den fysiske planlægning og formidling af praktiske eksempler fra kommuner og regioner, der har gennemført succesfulde tilpasningsinitiativer
- 4) at, gennem aktiv deltagelse i internationale organisationers arbejde og gennem øgning og målrettet anvendelse af nationale midler til udviklingshjælp, understøtte en udvikling i verden, der stopper afskovningen, fremmer den bæredygtige skovdrift og sætter de fattigste og mest klimaudsatte lande i verden bedre i stand til at møde klimaændringerne og til at følge en miljørigtig udviklingsvej
- 5) at arbejde målrettet i internationale organisationer for at fremme etableringen af en global arena, der kan håndtere klimakonflikter og for at fremme et globalt beredskab, der kan håndtere spørgsmålet om klimaflygtninge

8/2007

Energieffektivisering og brug af vedvarende energi i offentlige bygninger

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

- 6) at foretage en struktureret informationsudveksling om initiativer i de nordiske lande til at fremme energieffektivisering og anvendelse af vedvarende energi i offentlige bygninger (blandt andet som implementering af EU-direktiv 2006/32/EF)

- 7) at udarbejde et katalog over gode politiske virkemidler og konkrete, velykkede eksempler på at effektivisere energianvendelsen i offentlige bygninger i Norden og at fremme anvendelsen af vedvarende energi i disse. Kataloget bør distribueres til alle offentlige myndigheder og institutioner i de nordiske lande

9/2007

Vedvarende energi og styrkelse af det Baltisk-Nordiske el-net

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske landenes regeringer, sammen og hver for sig:

- 8) at fremme udviklingen og anvendelsen af vedvarende energi-former i Østersøregionen, så disse energikilder styrkes i forhold til de fossile og kernekraftbaserede kilder. Dette gøres bl.a. gennem:
  - a) en målrettet regional indsats i forbindelse med gennemførelsen af EU's fælles energipolitik om vedvarende energi og energieffektivisering
  - b) en styrkelse af det regionale energipolitiske samarbejde i Østersøområdet, herunder BASREC-samarbejdet, med henblik på udvikling og fremme af den vedvarende energi samt at forbedre energieffektiviseringen i landene
- 9) at arbejde aktivt for at fremme en tættere sammenknytning af el-transmissionsnettene i Norden, Baltikum og Nordeuropa med henblik på at øge forsyningssikkerheden og muligheden for at benytte en bredt sammensat palet af energikilder i regionen

Den Parlamentariske Østersøkonference, BSPC

September 2009

Den 18:e parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) *

Konferensdeltagarna – folkvalda representanter från länderna runt Östersjön och Europaparlamentet – samlades i Nyborg i Danmark antog enhälligt denna resolution (uddrag):

Angående frågor om klimatförändringarna och energiförsörjningen i regionen,

24. att aktivt arbeta för att ett nytt internationellt klimatavtal kan slutas, där samtliga faktorer med relevans för klimatförändringarna tas upp i enlighet med hur stor inverkan de har,

25. att utarbeta en samstämd energistrategi för Östersjöregionen i syfte att främja energiförsörjningstryggheten, öka användningen av förnybar energi och stärka sammanlänkningen av olika länder, exempelvis genom sammankopplade överföringsledningar som gradvis kan utvecklas till ett avancerat nät mellan länderna och vindkraftparkerna ute till havs,

26. att lägga fram handlingsplaner för spridning av kraftvärmetekniken, renovering av byggnader och innovationer på boendeområdet, i syfte att förbättra energieffektiviteten och energisparandet,

27. att se den pågående ekonomiska krisen som ett tillfälle att främja kvalitativ tillväxt i Östersjöregionen, exempelvis genom att finansieringspaket, investeringsplaner och bidrag – och även internationella ekonomiska resurser – inriktas mot produktion av förnybar energi, investeringar i energieffektivitet, kraftvärmeteknik, effektiva fjärrvärmesystem och en sammanlänkning av elnäten,

28. att ta fram ett gemensamt regionalt utbildningsprogram för att stärka de gemensamma resurserna på energiplaneringsområdet, exempelvis genom att öka erfarenhetsutbytet och främja bästa praxis bland tjänstemän på lokal och nationell nivå.

*De fem energi- och klimapunkter var förberedt af en nedsat arbejdsgruppe under BSCP. Arbejdsgruppen var med i udviklingen af rapporten "Sustainable Energy Scenarios – Energy Perspectives for the Baltic Sea Region; Setting an Agenda for the Future", der vedlægges dette notat.

Nordisk Råd

UDTALELSE

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
Tel +45 3396 0400
Fa +45 3311 1870
x
nordisk-
rad@norden.org
www.norden.org

Til de nordiske landes regeringer

12. november 2009
09-00305-1

Norden er rede til at gå forrest i en ambitiøs global klimafatale, der viser vejen til at løse udfordringerne med den menneskeskabte klimaforandring. COP-15 mødet i København må blive en succes.

Nordisk Råds Præsidium har på sit møde den 27. oktober 2009 i Stockholm vedtaget følgende opfordring til regeringerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige:

Nordisk Råd og Nordisk Investeringsbank afholdt den 26. oktober 2009 i samarbejde med det svenske EU-formandskab et klimaseminar med bred deltagelse af repræsentanter for regeringer, parlamentarikere, regionale finansieringsinstitutioner erhvervsliv, forskning, byer og interesseorganisationer m.fl.

På baggrund af seminaret og Nordisk Råds hidtidige arbejde med klimaspørgsmålene skal Præsidiet udtrykke sin stærke støtte til, at de nordiske landes regeringer engagerer sig på bedste vis i de pågående forhandlinger om at etablere en global klimaaftale, som også de nordiske landes statsministre udtalte efter deres møde den 14.-15. juni 2009 i Island. Uanset i hvilke konstellationer og fora de nordiske lande virker, hver for sig og sammen, opfordrer Nordisk Råd til, at der i størst muligt omfang udveksles information mellem landene, og at der så vidt muligt arbejdes ud fra koordinerede positioner. Det overordnede mål for de nordiske landes stræben bør være at nå til enighed om en ambitiøs global klimaaftale, der tydeligt viser en vej, der vil løse de store udfordringer, verden skal klare for at afbøde og tilpasse sig den menneskeskabte klimaforandring.

På baggrund af resultaterne af en Østersøparlamentarisk arbejdsgruppe om energi og klimaforandringer og konklusionerne i en rapport "Sustainable Energy Scenarios – Energy Perspectives for the Baltic Sea Region" står det klart, at der findes overbevisende gode muligheder for at landene i Norden og Østersøregionen kan justere og omstille sin energiforsyning, så man opnår den nødvendige nedsættelse af klimagas-udledninger. Nordisk Råd opfordrer de nordiske landes regeringer til at virke for et stærkt udbygget samarbejde mellem regionens lande. Visionen skal være at fortsat udvikle området til et grønt vækstområde.

Overvindelse af den nuværende økonomiske situation bør knyttes op omkring tydelige satsninger indenfor udvikling og indførelse af klima- og miljøvenlige teknologiske løsninger og

en samfundsmæssig infrastruktur, der fremmer en sådan udvikling. De nordiske lande må derfor – blandt andet via de årlige finanslove - tilvejebringe de nødvendige midler til den nødvendige omstilling af vore samfund. Desuden må landenes eventuelt kommende "krisepakker" til at igangsætte den økonomiske vækst i langt højere grad udformes, så de bevidst tager sigte på beskæftigelsesinitiativer, offentlige investeringer, privatøkonomiske incitamenter, der vil fremme den grønne, klimavenlige vækst.

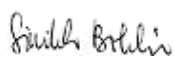
Der ligger nogle helt specielle udfordringer i Arktis og Nordatlanten med hensyn til samfundsmæssige tilpasninger til de store og voksende klimaforandringer, vi allerede er vidne til der. Der må iværksættes særlige initiativer til afhjælpning af disse drastiske ændringer – på både kort og langt sigt, som det også blev fremhævet fra Arktisk Råds Ministermøde den 29. april 2009 i Tromsø. Nordisk Råd opfordrer regeringerne til aktivt at samarbejde og udveksle erfaringer om at afhjælpe de forestående behov for både store infrastrukturelle investeringer og en måske krævende omstillingsevne i lokalsamfundene. De nye muligheder, der vil blive et resultat af klimaforandringerne og en åbning af de arktiske oceaner, må alle lande bidrage til udviklingen af på en bæredygtig og miljømæssig forsvarlig måde.

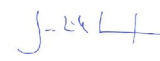
Opnåelse af en virkningsfuld global klimaafteale vil afhænge af, at man finder en løsning på spørgsmålet om, hvorledes omkostninger og byrder ved at sænke udslippene kan fordeles retfærdigt på verdens lande. Det gælder også spørgsmålet om overførsel af teknologi og finansiering af forskellige klimainitiativer i udviklingslandene. Hertil behøves store økonomiske midler.

Nordisk Råd værdsætter regeringernes beslutning om, at midlerne fra Nordisk Udviklingsfond, NDF fremover netop skal bruges som et klimainstrument rettet mod at hjælpe en række nærmere definerede udviklingslande. Dette bør kunne virke som inspiration til andre lande og sammenslutninger af lande, og Nordisk Råd skal opfordre til, at de nordiske lande også selv snarest vil afsætte betydelige nationale midler med tilsvarende formål: teknologiudvikling, klimatilpasning samt hjælp til opbygning af nye livsbetingelser for mennesker, hvis eksistensgrundlag forringes eller forsvinder på grund af klimaforandringer. I den forbindelse er det også vigtigt, at de nordiske lande aktivt samarbejder med andre lande for at udvikle og igangsætte såkaldte innovative finansieringsinstrumenter, eksempelvis via de internationale finansieringsinstitutioner, der ligeledes kan bidrage til at skaffe finansiering for de initiativer, der behøves for at bekæmpe klimaforandringer i udviklingslandene.

Scenen er sat. De nordiske samfund er rede til at klare omstillingen hjemme og til at hjælpe ude. De nordiske lande må stå sammen og vise løsninger på klimaudfordringen.

Med venlig hilsen
Nordisk Råd

Sinikka Bohlin
Præsident

Jan-Erik Enestam
Rådsdirektør